

# Effektevaluering af bogserien "Udsigt til U-lande"

med tilhørende sites:

[www.emu.dk/tema/ulande](http://www.emu.dk/tema/ulande) & [www.globalhverdag.dk](http://www.globalhverdag.dk)

## Indhold

1. Introduktion & baggrund
2. Evaluering af de tre bøger
  - 2.1 Grafisk udtryk
  - 2.2 Salg
  - 2.3 Udlån
    - 2.3.1 CFU'er og pædagogiske centre
    - 2.3.2 Skolebiblioteker
    - 2.3.3 Folkebiblioteker
    - 2.3.4 Fælles Mål 2009, faglig læsning & bøgerne
3. Evaluering af EMU-hjemmesiden
  - 3.1 Grafisk udtryk
  - 3.2 Trafik og besøgstal
4. Evaluering af det multilaterale site
5. E-bøger og iPad
6. Medieomtale

## 1. Introduktion og baggrund

Vi (Kaare Øster og Peter Bejder) søgte i 2010 *Danidas Oplysningsbevilling* om støtte til en bogserie – *Udsigt til U-lande* – på tre bøger på tre forskellige niveauer til grundskolen (3.-4. klasse, mellemtrinnet og overbygningen). 800.000 kr. blev bevilget, og de tre bøger

- “Fattige lande – en del af din verden”
- “Mød verden – livet i fattige lande”
- “Global hverdag – fattige og rige lande”

udkom løbende i 2010 og 2011 jfr. den opstillede tidsplan.

Udgangspunktet for bøgerne var u-lande og globalisering koblet med den kendsgerning, at der stadig er mange fattige, som ikke har elektricitet, mobiltelefon eller adgang til internettet, ligesom en milliard mennesker må leve for mindre end seks kr. om dagen. *Udsigt til U-lande* er imidlertid tænkt som et anderledes bogsystem til undervisningen om u-lande. I bøgerne er der således ikke kun fokus på dårligdomme og elendighed, sådan som der har været en tendens til i u-landsbøger, men der fortæles blandt meget andet også om, at det går fremad i mange u-lande. Flere og flere børn går i skole, og mange flere har fået rent drikkevand i de senere år. Men naturligvis er der også fokus på de problemer, der rent faktisk er i u-landene, hvor sult, krig og fattigdom stadig hører til dagens uorden.

*Udsigt til U-landet* tager udgangspunkt i FN's 2015-mål, og blandt andre disse tematikker er behandlet i målgruppeshøjde:

- fattigdom og sult
- skole og uddannelse
- sundhed og sygdomme
- natur og miljø

- arbejde og handel
- samarbejde mellem i-lande og u-lande

Det er sket ved belysning af konkrete projekter og inddragelse af NGO'er og interviewpersoner, så der har været tale om historier fortalt fra u-landenes perspektiv, og i bøgerne er der især fokus på den bilaterale bistand. En stor del af materialet blev indsamlet på researchrejser til Afrika, Asien, Oceanien og Latinamerika i 2010 og 2011.

Hvert opslag i bøgerne kan læses for sig, hvorfor bøgerne er oplagte at bruge til klasseundervisning, emnearbejder og faglig læsning, og de lever op til de krav, der i dag stilles til de enkelte skolefag, når man taler faglig læsning, skrivning og formidling. Se i øvrigt afsnit 2.

Fag som natur/ teknik, geografi og samfundsfag er de mest oplagte i undervisningssammenhæng, og samtlige opslag i bøgerne lever op til *Fælles Mål 2009* (se også afsnit 2.3.4). Grundbegreber (BNP, HDI, nødhjælp, bistandshjælp, vækst, erhvervsinteresser, menneskerettigheder, FN, EU, Verdensbanken osv.) i forhold til de enkelte afsnit indgår i materialet og er pædagogisk forklaret til målgruppen. Dertil kommer kravet fra centralt hold: Den internationale dimension skal inddrages på alle niveauer i grundskolen (se afsnit 2), og her udfylder bogserien *Udsigt til U-landene* hul i forhold til især fagene natur/ teknik, geografi og samfundsfag.

I tilknytning til bogprojektet blev der lavet en hjemmeside ([www.emu.dk/tema/ulande](http://www.emu.dk/tema/ulande)), hvorpå der var uddybende oplysninger, lærervejledning, elevaktiviteter m.m.m. Hjemmesiden blev støttet af *Undervisningsministeriets Tips- & Løttomidler* (150.000 kr.), det overordnede ansvar for sidens udformning lå hos *UNI C*, der havde indgået aftale med NGO'en *Oplysningscenter om den 3. verden (O3V)*, der stod for store dele af teksten og i praksis varetog opsætningen. Hjemmesiden blev løbende udbygget i takt med, at bogtitlerne udkom, og sitet vedligeholdes løbende i det nødvendige omfang.

*Udsigt til U-lande* projektet blev senere redefineret og udbygget med endnu en hjemmeside – [www.globalhverdag.dk](http://www.globalhverdag.dk) – der byggede videre på bøgernes indledende

tematisering af multilateral bistand (se afsnit 4). Hjemmesiden blev lanceret medio marts 2012.

Endelig blev Udsigt til U-lande-bøgerne udgivet som både e-bøger og i iPad-format (se afsnit 5).

Indledningsvis skal det afsluttende nævnes, at de nævnte parametre her i evalueringen vil blive fulgt nøje i årene fremover – for simpelthen at høste erfaringer.

## 2. Evaluering af de tre bøger

Nedenfor følger parametre, der alle er udvalgt med henblik på at evaluere projektets bøger. Dels i forhold til grafisk udtryk, dels i forhold til at nå ud til brugerne, dvs. elever og lærere.

Forlaget Meloni har annonceret for bøgerne i *Folkeskolen* og (især) *Geografisk Orientering*, ligesom forlaget har stået bag *direct mails*, udsending af foldere til samtlige grundskoler (1.937 i alt, attention: skolebibliotekerne), central placering på hjemmeside ([www.meloni.dk](http://www.meloni.dk)) og omdeling af flyers på skolemesserne i 2011 og 2012 (se også afsnit 2.2.). Desværre havde forlaget ikke indledningsvis fokus nok på materialet, og der var ikke tale om den aftalte markedsføring på hjemmeside, opfølgning på udsendte anmeldereksemplarer o.l. Men det blev påtalt, og siden steg niveauet – jfr. indgåede aftaler. Afslutningsvis var det dog en stor overraskelse og imod alle aftaler, at de tre bøger ikke var omtalt i forlagets katalog, der blev rundsendt til samtlige landets skoler og omdelt på skolemesserne i Roskilde og Århus. Foldere og flyers rådede dog til dels bod herpå.

Forfatterne deltog med korte oplæg på seks kurser for Danidas ulandskalendermateriale i efteråret 2011. Her blev der omdelt foldere med fokus på serien og kort fortalt om materialet. I alt deltog ca. 250 lærere på seks kurser landet over: Randers, Odense, Aalborg, Aabenraa, Roskilde og Vejle. Derudover har fagbogsforfatter og lærer Grethe Grønkjær inddraget materialet på sine kurser (skolebibliotekarere og lærere) om *Verdensbilledlegatilmenei* 2011, hvor

tilbagemeldingerne har været positive: Nogle havde allerede købt materialet, andre overvejer det efter at have set foldere og hørt om materialerne.

Forfatter Peter Bejder har inddraget materialet på kurser i hhv. faglig læsning og det gode fagsprog, ligesom Kaare Øster har fortalt om materialet på kurser og konferencer. Bejder og Øster har inddraget materialet og brugt det som eksempel i en artikel i en kommende bog (Forlaget Dafolo) med fokus på faglig læsning, fagsprog og lærebogsmaterialer. Den primære målgruppe er undervisere og studerende på læreruddannelserne.

Der er aftaler om flere kurser i 2012 og 2013, så fokus vil også fremadrettet være på læremidlet. Samtidig håber vi at få bevilget støtte (*Danidas Oplysningsbevilling*) til materiale, der skal have synenergieffekt med *Verdensbilledlegatet 2012* (tematik: rigdom). Men samtidig skal det nye materiale kunne fungere som et selvstændigt materiale, der kan ligge i naturlig forlængelse af *Udsigt til U-lande* og leve op til *Fælles Mål 2009* i fagene samfundsfag og geografi. Målgruppen er således overbygningen i grundskolen.

## 2.1 Grafisk udtryk

Layout, opsætning osv. er lavet af grafiker Søren Kirkemann, der også har stået for billedbehandling osv. Layout, udstyr og opsætning er blevet rost i lektøruddtalelser, anmeldelser, mails m.m., men desværre har det tilhørende site [www.emu.dk/tema/ulande](http://www.emu.dk/tema/ulande) ikke helt kunnet leve op til det høje niveau (se afsnit 3).

Layoutet i bøgerne er på én gang sprælsk og klassisk, hvilket har betydet, at selv relativt svage læsere har kunnet få udbytte af teksten jfr. den multimodale læsning (se afsnit 2.3.4 om faglig læsning), hvor det er vigtigt, at der er skarp adskillelse mellem brødtekst, faktabokse, grafer, diagrammer og fotos/ illustrationer.

## 2.2 Salg

I et presset bogmarked (på grund af et stigende antal digitale medier og nedskæringer i skolernes budgetter) er det endog meget svært at sælge bøger om u-landstematikker. Derfor var der oprindeligt behov for støtte fra *Danidas*

*Oplysningsbevilling*, så udsalgsprisen kunne holdes så lav som muligt (100 kr. pr. stk. eksklusiv moms). Siden blev der lavet udsalgspriser for klassesæt (tre klassesæt for 4.000 kr. eksklusiv moms), hvilket uden tvivl har været med til at forøge udbredelsen.

Bøgerne var pr. 1/ 3-2012 solgt i

1.317 *eksemplarer* ("Fattige lande – en del af din hverdag")

1.188 *eksemplarer* ("Mød verden – livet i fattige lande")

1.092 *eksemplarer* ("Global hverdag – fattige og rige lande")

Bøgerne er solgt til folkebiblioteker, skoler, pædagogiske centre og Centre for Undervisningsmidler. De to sidstnævnte udlåner materialer gratis i klassesæt til skoler, og derfor er der på denne måde tale om en effektiv spredning til mange brugere – også i årene fremover. Hertil skal lægges bøgernes tilgængelighed via e-bøger og iPad.

I et vigende bogmarked, der er ramt af nedskæringer på biblioteksområdet og konkurrence fra digitale medier, er salgstellene meget tilfredsstillende.

Bøgerne sælger stadig og er ikke "gået døde", og der er iværksat flere initiativer med henblik på salg – fx rundsending af foldere og flyers til skoler, CFU'er m.m. Det skete blandt andet i forbindelse med lanceringen af [www.globalhverdag.dk](http://www.globalhverdag.dk) (se afsnit 4).

Dertil kommer skolemesser i marts og april i hhv. Roskilde og Århus. Her forventes der 3.-4.000 besøgende hvert sted, og Forlaget Meloni omdeler foldere og gør reklame for bøgerne på forlagets messestand.

## **2.3 Udlån**

Vi har undersøgt udlån via stikprøver osv og på steder, hvor vi ved, at bøgerne er anskaffet. Se også afsnit 2.3.1. En konsulent og redaktør har pr. mail givet denne tilbagemelding: "Det er et meget flot og ambitiøst materiale, som jeg virkelig vil udtale min anerkendelse af. Det jeg har set af bøger, hjemmeside og arbejdshæfter virker meget grundigt og omfattende, spændende og brugbart."

### **2.3.1 CFU'er og pædagogiske centre**

En del af landets kommunale, pædagogiske centre og centre for undervisningsmidler har anskaffet bøgerne til udlån. Vi har ikke systematisk undersøgt samtlige centre og deres beholdning, men for Center for Undervisningsmidler i Region Midtjylland, VIAUC, ser det i øjeblikket således ud:

*Den informative afdeling/gennemsynssamlingen:*

- "Fattige lande – en del af din verden": 4 eksemplarer
- "Mød verden – livet i fattige lande": 4 eksemplarer
- "Global hverdag – fattige og rige lande": 4 eksemplarer

*Den distributive afdeling/udlånssamlingen (klassesæt):*

- "Fattige lande – en del af din verden": 150 eksemplarer
- "Mød verden – livet i fattige lande": 90 eksemplarer
- "Global hverdag – fattige og rige lande": 90 eksemplarer

Udlånsstatistik er endnu på et spinkelt grundlag, men samtlige tre titler har været udlånt til skoler i de fleste udlånsuger.

De øvrige centre for undervisningsmidler i landet har som minimum repræsenteret de tre titler i deres informative afdelinger med to gennemsynseksemplarer.

Skolernes hjemlånsmulighed fra centrene betyder, at bøgerne i de kommende år har en rimelig chance for at kunne indgå i undervisningen i langt højere grad, end hvis de kun var til rådighed på skolebiblioteket i enkelt eksemplarer. Hertil kommer muligheden for at hente bøgerne ned i iPad-format, hvis det viser sig, at denne løsning bliver alment tilgængelig for skolerne.

### **2.3.2 Skolebiblioteker**

Tilbagemeldinger fra skolebibliotekarere viser, at det kun giver mening aktuelt at lave statistik på de to først udgivne bøger ("Fattige lande – en del af din verden" og "Mød verden – livet i fattige lande"), fordi den seneste ("Global hverdag – fattige og

rige lande”) langt de fleste steder først lige er indgået på bibliotekerne. Det spinkle grundlag giver basis for at sige, at bog 1 (“Fattige lande – en del af din verden”) har været mere udlånt end Bog 2 (“Mød verden – livet i fattige lande”), og bibliotekarernes udsagn tyder på, at det skyldes, at der flere steder arbejdes med u-lande og fattigdom i de yngste klasser og begyndelsen af mellemtrinnet.

Men generelt set er bøgernes tematik et emne, som tages op af lærerne. Ikke af eleverne selv. Her udsagn fra skolebibliotekar: “Hvis ikke der har været planlagt emner, som inddrager bøgerne i undervisningen, lånes den type bøger kun sjældent ud til det, vi kalder “fritidslæsning”. Men vi har bestilt tre classesæt og har planlagt at støtte faglærerne i faglig læsning – det vil ske i form af kurser om faglig læsning. Det er med dette formål for øje, at bøgerne/ sættene primært er indkøbt.”

Skolebiblioteket er også med til at gøre opmærksom på bøgerne, hvis de kan hjemlånes fra pædagogisk center i kommunen eller fra det regionale kontor for undervisningsmidler.

### **2.3.3 Folkebiblioteker**

I skrivende stund er de tre titler tilgængelige i udlån fra landets folkebiblioteker i følgende antal, idet opmærksomheden henledes på, at nogle biblioteker har indkøbt flere eksemplarer:

- “Fattige lande – en del af din verden”: 46 folkebiblioteker
- “Mød verden – livet i fattige lande”: 37 folkebiblioteker
- “Global hverdag – fattige og rige lande”: 65 folkebiblioteker

På landets folkebiblioteker er titlerne ifølge [www.bibliotek.dk](http://www.bibliotek.dk) i øjeblikket udlånt på ca. halvdelen af de biblioteker, der har anskaffet de tre bøger.

På grund af skolebibliotekernes trængte økonomi har folkebiblioteker i nogle områder i flere år måttet aflaste, når det drejer om indkøb og udlån af typiske undervisningsmaterialer. Dvs., at folkebibliotekerne på en måde i nogle områder har overtaget skolebibliotekernes forpligtelse. Det giver derfor mening at se på, om bøgerne er blevet solgt til folkebiblioteker og dernæst i hvilket omfang, de er blevet udlånt og dermed anvendt.



Vi har valgt at kigge nærmere på Århus Kommune, hvor der må formodes – qua byens størrelse, mange NGO'er og skoler med en blandet etnisk sammensætning – at være interesse for bøgerne.

Århus Kommunes fem store biblioteker (Hovedbiblioteket, Risskov, Viby, Højbjerg og Åby) har alle købt 1-2 eksemplarer af hver af de tre titler. Samtidig er titlerne også blevet indkøbt til nogle af de mindre biblioteker. Statistikken ser ultimo marts 2012 således ud:

- a) "Fattige lande – en del af din verden" indgik i bibliotekssamlingerne i februar 2011 og har været udlånt gennemsnitligt én gang om måneden
- b) "Mød verden – livet i fattige lande" indgik i bibliotekssamlingerne juni 2011 og har været udlånt lidt under én gang månedligt, men tages der højde for, at bogen kom på hylderne op til sommerferiemåned (juli), er udlånet over én gang månedligt
- c) "Global hverdag – fattige og rige lande" indgik i bibliotekssamlingerne november 2011 og har været udlånt to gange pr. måned. Grundlaget er dog spinkelt (fem måneder), men i skrivende stund er der låner-kø på denne titel på tre af bibliotekerne

Skriftlig tilbagemelding fra bibliotekar og bibliotekskonsulent: "I betragtning af, at tematikken ikke er den, børn og unge i første omgang kaster sig, er der tale om et pænt udlån. P.t. er bøgerne dog så nye, at det kan være svært at lave meningsfuld statistik, men der er ingen tvivl om, at udlån vil blive øget i perioder, hvor klasser beskæftiger sig med u-lande, globalisering og beslægtede problematikker. Og "Global hverdag – fattige og rige lande" vil med sikkerhed blive anvendt i forbindelse med projektskriving og projektopgaver. Globalisering har været et populært emne i de senere år, og jeg vil skønne, at bogen også kan bruges af 1g'ere. Der har manglet sådan en bog på folkebibliotekerne."

En bibliotekar påpegede i øvrigt, at nogle biblioteker har placeret "Global hverdag – fattige og rige lande" på hylderne for bogen med stort format. Bogens format er 22 x 28,5 cm (valgt af hensyn til sammenhæng med seriens to første titler og mulighed

for at lave flot layout med store fotos & illustrationer), og på de fleste biblioteker går grænsen for storbog-format ved 28 cm. Det betyder, at bogen ikke står sammen med andre fagbøger for børn og unge. Bibliotekaren vurderede ikke, at det har betydning for udlån, men fremover vil vi naturligvis overveje, hvorvidt bøger skal produceres i formater, der er over 28 cm.

#### **2.3.4 Fælles Mål 2009, faglig læsning & bøgerne**

Internationalisering skal være en samlet og samlende del af undervisningen i grundskolen. Undervisningsministeriet skriver herom: "Den internationale dimension er en tværfaglig dimension i folkeskolen. Det betyder, at den skal indgå i alle fag og inddrages i undervisningen, når det er relevant (...)."

Ofte forbinder man blot begrebet den internationale dimension med nordiske eller europæiske initiativer, men det dækker i lige så høj grad aktiviteter i forhold til den øvrige del af verden. I en globaliseret verden bliver det endnu mere nødvendigt at forholde sig til også resten af verden.

Den internationale dimension indgår som en tværgående dimension i undervisningen på linje med de tre andre eksisterende tværgående dimensioner, nemlig it- og mediekompetencer, det praktiske/ musiske og en bæredygtig udvikling. Fælles for de tværfaglige dimensioner er, at de skal medtænkes i alle skolens fag og inddrages i undervisningen, når det falder naturligt.

I *Fælles Mål 2009* er den internationale dimension nævnt som et entydigt krav, der skal inddrages i alle fag. Lektøruddtalelser til de tre bøger (se afsnit 6 om omtale i medier) siger bl.a. følgende:

*"... I forhold til Fælles Mål får man en fin indgang til 2015-målene og fattigdom ..."*

*"... og samtlige opslag i bøgerne lever op til Fælles Mål 2009 ..."*

*"... leve op til Fælles Mål 2009 i fagene samfundsfag og geografi ..."*

Dette krav om at leve op til fagenes Fælles Mål ser således ud til at være lykkedes med seriens indhold. Bl.a. er der stofområder i materialet, der opfylder *Fælles Mål 2009*, som det fremgår herunder.

I samfundsfag er der således mulighed for at leve op til ministeriets mål:

- gøre rede for de centrale politiske institutioner i EU og diskutere samspillet mellem de politiske beslutningsprocesser i Danmark og EU
- give eksempler på internationale organisationer og aftaler, som Danmark deltager i, og diskutere FN's og NATO's betydning for konflikt og samarbejde på globalt plan
- redegøre for den økonomiske globalisering
- redegøre for hovedprincipper i bæredygtig udvikling
- reflektere over, hvad egne og andres opfattelser af mennesker med anderledes levevilkår, levevis, tilhørsforhold og forestillinger betyder for gensidig accept og samspil i hverdagslivet
- fremskaffe empiriske oplysninger, der beskriver forskelle og ligheder i befolkningens levevilkår, levevis, tilhørsforhold og forestillinger

Og i geografi fx mål som disse:

- kende til den globale befolknings tilvækst og fordeling
- kende til fordeling af rige og fattige regioner i verden
- beskrive industrilokalisering i forhold til råstoffer, arbejdskraft, transport og markeder i både i- og ulande
- kende til naturlige klimasvingninger og menneskets påvirkning af Jordens klima – herunder hvorledes CO<sub>2</sub> udledes og indgår i naturen
- kende til befolkningsudvikling i lande med forskellige udviklingstrin – den demografiske transitionsmodel
- sammenligne egne levevilkår med levevilkår i fattige lande, kende til begrebet bruttonationalprodukt (BNP) samt en typisk erhvervsudvikling i henholdsvis rige og fattige lande

- anvende viden om erhverv og økonomi til forståelse af levevilkår forskellige steder i verden samt kende begreberne primære, sekundære og tertiære erhverv, begreberne bruttonationalprodukt (BNP) og *Human Development Index* (HDI)
- sammenholde regioners erhvervsmæssige og økonomiske udvikling med levevilkårene
- kende til egen kultur set i forhold til fremmede kulturer
- kende til de miljømæssige konsekvenser af samfundenes forbrugsmønstre
- kende til regional og global handel, infrastrukturer og kommunikationsformer samt udveksling af tjenesteydelser og arbejdskraft
- beskrive levevilkår i forskellige regioner ved hjælp af geografiske kilder og hjælpemidler som oplevelser, fortællinger, billeder, film, kort, tekster, elektroniske medier og statistikker
- læse og forstå informationer i faglige tekster

Fagsproget, faglig læsning og skrivning er et andet krav, der er kommet ind i *Fælles Mål 2009* for samtlige fag. At kunne læse og skrive fagtekster (*literacy*) er en helt nødvendig forudsætning i videnssamfundet, og de fleste elever har da også stor appetit på de faglige tekster. Men det skal læres – også i de enkelte skolefag. Det er ikke længere kun dansklærerens opgave at lære elever at læse!

Bøgerne lægger op til, at eleverne samtidig øves i at udnytte effektive og funktionelle læsestrategier og færdigheder i forhold til netop det fag-faglige og konteksten omkring indholdet. Teksterne er læsepædagogisk bearbejdede og spiller sammen med det øvrige indhold i arbejdshæftet, hjemmesiden mv. som motiverende, multimodale tekster. Sådan at også de svagere læsere vil kunne få udbytte af forløbet.

Der gives i elevaktiviteterne forslag til brug af tankekort og ordkort, der kan være med til at få bedre styr på fagord og begreber og dermed lette arbejdet med teksterne for især de svagere læsere.

I *Fælles Mål 2009* prioriteres netop fagsproget, faglig læsning, skrivning og formidling da også højt – det er som nævnt ikke længere kun et anliggende for dansklæreren. Eleverne møder fagsproget i utallige sammenhænge – også uden for skolen. Det kan være i egne hverdagsoplevelser, i medierne, i fritidsaktiviteter, ferieoplevelser, uformelle læringsmiljøer og mange andre steder i deres både nære og fjerne omverden. Og ud over skolens læremidler og formelle læring har de samtidig deres egne, elektroniske redskaber og ved siden af Facebook og Twitter sprog som Flickr, Ning, wikier, blogs, games, tags, RSS-feed ...

Indtil videre er der tilkendegivelser fra ansatte på læreruddannelsen om, at en artikel om fagsprog – med eksempler fra disse bøger – udarbejdet af Bejder og Øster til *Geografisk Orientering* (udgivet december 2011), bliver anvendt i uddannelsen af lærerstuderende, og det må derfor formodes, at bøgerne med deres eksempel med fordel også kan anvendes til at styrke den faglige læsning og skrivning i undervisningen.

Ligeledes er det forventeligt, at den tidligere omtalte artikel af Bejder og Øster (se afsnit 2) med illustrative eksempler fra disse bøger i en kommende lærebog om fagsprog i skolens forskellige fag vil blive anvendt i læreruddannelsen.

### **3. Evaluering af EM U-hjemmesiden**

I tilknytning til de tre bøger blev der etableret en hjemmeside ([www.emu.dk/tema/ulande](http://www.emu.dk/tema/ulande)), der blev produceret med støtte fra Undervisningsministeriets Tips- & Lottomidler. Det overordnede ansvar for sitet lå hos UNI C, der dog som nævnt indledningsvis udliciterede layout og dele af det skriftlige informationsarbejde til O3V.

På sitet er der materiale, der uddyber og perspektiverer bøgernes indhold, ligesom der eksempelvis er gratis elevaktiviteter og lærervejledning til gratis download (pdf'er).

Sitet blev så at sige launched i tre tempi, nemlig når bøgerne udkom. På udgivelsestidspunktet for bøgerne var net-materialet klar til at gå i luften (fraset den ene gang, hvor materialet ikke var klart, men det fik UNI C og O3V relativt hurtigt i fællesskab rettet op på).

### **3.1 Grafisk udtryk**

Overordnet set har der i anmeldelser (se afsnit 6) været positiv omtale af layoutet i bøgerne, mens hjemmesiden kun er blevet omtalt eksplicit i én anmeldelse. Vi har derfor bedt om tilbagemeldinger fra uafhængige med forstand på udvikling og design af websites. Her er nogle af bemærkningerne, der vel grundlæggende bekræfter vort eget indtryk: "gammeldags i udtryk", "udnytter ikke nettets mange muligheder", "mere funktionel end grafisk smuk", "let at bruge, men ikke spændende for målgruppen" og "ligner hjemmesider for 7-8 år siden".

Ud over det grafiske udtryk skal tillægges, at det skriftlige på [www.emu.dk/tema/ulande](http://www.emu.dk/tema/ulande) i passager mere var voksensprog end børnesprog tilpasset de tre målgrupper, og vi måtte bruge en del tid på at rette det skriftlige niveau til. På positivsiden skal tælles mange henvisninger til andet u-landsmateriale og quizzes til eleverne, ligesom der er litteraturhenvisninger og andet materiale, som den globaliserings- og u-landsinteresserede lærer kan arbejde videre med.

Som helhed var der mange gode ideer i oplægget fra O3V, men udførelsen lod således noget tilbage at ønske. Ved fælles hjælp og anstrengelser blev der imidlertid produceret et site, som i dag fremstår i en form, der både grafisk og indholdsmæssigt (målgruppesammenhæng) er funktionel & acceptabel og spiller sammen med bøgerne.

### **3.2 Trafik og besøgstal**

Kurve over besøg på [www.emu.dk/tema/ulande](http://www.emu.dk/tema/ulande) og detaljerede trafiktal er vedhæftet som bilag. Seneste tal er fra marts 2012, og perioden begynder i ultimo november 2010, hvor den første bog blev udgivet og tilhørende hjemmesidemateriale lanceret.

Det fremgår meget tydeligt, at antallet af besøgende stiger kraftigt i forbindelse med de tre bogudgivelser og offentliggørelsen af tilhørende sider på EMU, dvs. når der var forsidehenvisninger m.m. Efterfølgende har besøgstallene været jævnt stabile – når man naturligvis undtager ferieperioder.

Det samlede antal besøgende er mere end tilfredsstillende, når man medtænker, at undervisning i u-lande, globalisering og internationalisering ikke indgår i noget selvstændigt fag, men er noget, lærerne skal inddrage på alle niveauer og i alle fag. Det er således ikke det, der for mange lærere ligger for, men besøgstallene tyder på, at nogle lærere regelmæssigt inddrager sitet i undervisningen, og det er meget positivt.

#### **4. Evaluering af det multilaterale site**

Da sitet om multilateral bistand først gik i luften medio marts 2012, giver det ingen mening endnu at undersøge trafiktal og besøg. Men det vil blive fulgt nøje via forskellige statistikelementer på [www.avalonia.dk](http://www.avalonia.dk), der hoster hjemmesiden [www.globalhverdag.dk](http://www.globalhverdag.dk).

Det har ligget os meget på sinde at få et tidsvarende og moderne grafisk udtryk, der samtidig er funktionelt og spiller sammen med serien *Udsigt til U-lande*. Derfor har vi valgt samme grafiker (Søren Kirkemann), der lavede bøgerne og tilhørende lærervejledning og elevaktiviteter (pdf'erne).

Vi synes, at det er lykkedes at få skabt overensstemmelse mellem bøgerne og hjemmesiden og forventer, at brugerne – dvs. lærere og elever i grundskolens overbygning – kan genkende både layout og sproglig grundtone fra de tre bøger.

Der er lavet markedsføring for sitet via rundsending til 750 udvalgte skoler (valgt efter indkøb af *Udsigt til Ulande* og tilgang til internationalisering), CFU'er og

pædagogiske centre. *Styrelsen for Universiteter og Internationalisering* har omtalt [www.globalhverdag.dk](http://www.globalhverdag.dk) på [www.skoleniverden.dk](http://www.skoleniverden.dk). Desuden har sitet været omtalt på *EMU*'en: [www.emu.dk/tema/ulande](http://www.emu.dk/tema/ulande).

## 5. E-bøger og iPad

Forlaget Meloni har udgivet de tre bøger som e-bøger, der således stilles til rådighed for landets borgere i form af mulighed for lån på biblioteker. Dette gøres via [www.ereolen.dk](http://www.ereolen.dk). Da tiltaget netop har fundet sted, er der endnu ingen statistik på udlån af bøgerne, men vi følger det via udlånsstatistik og royaltyopgørelser.

Bøgerne er også af systemudvikler blevet konverteret til iPad-format og skal som sådan udgives i maj måned. Der er truffet aftale med forlaget om salg af iPad fra 1/ 5-2012 for 18 kr. pr. stk. eksklusive moms (herfra går 30% til Apple og 7% til moms i Luxembourg, hvor Apple er registreret), så der er endnu ikke nogen erfaringer mht. salg af dette format.

Derimod er der truffet aftale om pilotprojekt i Odder Kommune, der som landets første kommune lavede en helhjertet satsning – både teknologisk og pædagogisk – på brugen af iPad i grundskolen. Se fx

<http://www.oddernettet.dk/site.aspx?LangRef=1&newsid=10731>

Aftalen med de tre iPad-versioner går ud på, at enten Parkvejens Skole eller alle skoler i Odder Kommune får stillet *Udsigt til U-lande* gratis til rådighed. Dette med henblik på, at Danidas Oplysningsbevilling og forfatterne kan få erfaringer med iPad-formatet. Brugen – både pædagogisk og teknisk – vil således blive fulgt nøje af et medlem af Oplysningsudvalget (Poul Tang) og forfatterne. Det gøres i samarbejde med lærer Mads Remvig, der har været toneangivende i Odder Kommunes satsning på ny teknologi og digitalisering.

Samtidig er der indgået aftale om CFU om, at iPad-versionerne tages med rundt og fremvises på kurser i brug af læremidler tilpasset tablets.

## 6. Medieomtale



## Lektøruddtalelse af "Fattige lande – en del af din verden", Meloni 2010

### Anvendelse/målgruppe/niveau

Bogens målgruppe er if. forfatterne 3.-4. klasse. Jeg finder 3. klasse for tidligt i forhold til abstraktionsniveau. Derimod oplagt for interesserede læsere fra 4.-6. klasse i natur-teknik, om den fjerne omverden. I forhold til Fælles Mål får man en fin indgang til 2015-målene og fattigdom i verden

### Beskrivelse

Både Bejder og Øster er kendt for gedigent arbejde og denne bog er ingen undtagelse. Verdens fattigdom set fra 2010 og sat i forhold til 2015-målene sættes fint i relief. Efter en kort præsentation af fattigdom og 2015-målene behandles emnet set ud fra de forskellige verdensdele med de forskelle, der er. Ligeledes er der et opgør med den opfattelse, der siger, at alle i ulandene har skidt. Ved hvert emne er der en indikation af, hvilke 2015-mål indholdet behandler. Afslutningsvis er der forslag til videre arbejde og et kort stikordsregister. Der findes en lærervejledning på [www.emu.dk/tema/ulande](http://www.emu.dk/tema/ulande). Forrest har bogen indholdsfortegnelse. Sproget er let at læse uden det går ud over fagligheden og svære ord og begreber er forklaret på siden, hvor de indgår. Lækkert layout på glittet papir - tospaltet tekst suppleret med mange farvefotos gør bogen tiltalende

### Sammenligning

Verden er skæv (06/ 10), *Hvad rager det os?* (07/ 18) og *2015 målene* (10/ 41) i *Zapp jorden rundt* behandler også emnet, men for lidt ældre

### Samlet konklusion

Fint tilrettelagt materiale for elever fra 4.-6. klasse og andre interesserede læsere

Lektor: *Karsten Ball*

## Lektøruddtalelse af "Mød verden – livet i fattige lande", Meloni 2011

### Anvendelse/målgruppe/niveau

Endnu et flot materiale i serien *Udsigt til U-lande*, denne gang beregnet for de ældste

klasser på mellemtrinnet og begyndelsen af udskoling, hvilket også holder i forhold til indhold, sproglig bearbejdning og målgruppens abstraktionsniveau. Bogen kan bruges i forbindelse med arbejdet om 2015-målene i natur/ teknik på 5.-6. klassetrin og geografi på 7. klassetrin

### **Beskrivelse**

Dette er fortsættelsen af progressionen fra *Fattigelande - en del af din verden*, hvor forfatterparret Bejder og Øster med udgangspunkt i 2015-målene beskriver forholdene i udvalgte u-lande bl.a. ud fra fire personers nationale tilhørsforhold. Et af hovedmålene er bæredygtighed, og hvordan vi som rige i-lande kan bidrage konstruktivt til dette. Med tospaltet tekst krydret med flotte, velvalgte fotos, kort og oversigter samt faktabokse med ordforklaringer, emner til refleksion og information lykkes det forfatterne at komme rigtigt godt rundt om 2015-målene ud fra konkrete projekter, der er levendegjort ved relation til rigtige mennesker. En faktuel fejl - hovedparten af Vietnams kystlinje ud til Sydkinesiske Hav - ikke Indiske Ocean, skæmmer det ellers gode indtryk. Arbejdsbogen ligger som pdf-fil på [www.emu.dk/tema/ulande/](http://www.emu.dk/tema/ulande/) sammen med andre tiltag

### **Sammenligning**

Hvad rager det os (07/ 18) tager fat på samme emne, blot for 8.-9. klasse

### **Samlet konklusion**

Oplagt anskaffelse i sæt på skoler og enkeltteksemplarer til almindeligt udlån

*Lektor: Karsten Boll*

### **Lektorudtalelse af "Global hverdag – fattige og rige lande", Meloni 2011**

#### **Anvendelse/målgruppe/niveau**

Den omfattende bog er oplagt at bruge i undervisning i samfundsfag og geografi for de ældste folkeskoleklasser, såmænd også i gymnasiet. Desuden kan den bruges ved emne- eller projektarbejder eller til almindelig faglig læsning

#### **Beskrivelse**

Bogen er et sandt fyrværkeri af et forsøg på at tage pulsen på udviklingslandene hele jorden rundt samt komme med kvalificerede bud på fremtiden. På rejsen rundt

fokuseres tit på enkeltpersoner, danskere såvel som lokale, samt organisationer, og hvordan de hver især er med til at løfte mange forskelligartede opgaver. Bogen er da også udgivet med støtte fra Danida. Tonen er gennemgående optimistisk, og bogen er let at læse. Den er fint struktureret og spækket med oplysninger, oplæg til diskussion, et strålende billedmateriale og meget andet godt, og der kan hentes både lærervejledning og opgaver på nettet

### **Sammenligning**

Bogen er en del af en tredelt serie, som tilsammen dækker fra 3.-10. klasse: *Fattige lande: en del af din verden* og *Mød verden : livet i fattigelande* de to andre. Der findes andre bøger med indhold i samme boldgade, fx Zapp-hæfter og *Verden er skæv*, men den foreliggende er meget gennemarbejdet og fyldig

### **Samlet konklusion**

Det er en meget flot og gennemarbejdet bog, som fortjener en plads på skoler og biblioteker

*Lektor: Poul Wibbert Esberg*

### **Anmeldelse i *Skolebiblioteket*, oktober 2011**

"Udsigt til U-lande" er et fint lille lærebogssystem om u-lande med tilhørende – glimrende! – hjemmeside: [www.emu.dk/tema/ulande](http://www.emu.dk/tema/ulande), hvor man kan finde lærervejledning og elevaktiviteter, der kan hentes gratis. Serien, der udgives af Forlaget Meloni, tager udgangspunkt i FN's 2015-mål, og bøgerne – og hjemmesiden – vil kunne bruges til klasseundervisning, emnearbejde og almindelig faglig læsning.

I "Fattige lande – en del af din verden", der henvender sig til 3.-4. klasse, er der fokus på børn og voksne i Afrika, Asien, Oceanien, Sydamerika og Caribien. Børnene lever i u-lande, men har på mange måder en hverdag som danske børn, men det fremgår tydeligt, at der nogle steder er store problemer med fattigdom, manglende muligheder for skolegang, sult og mangel på rent vand.

I "Mød verden – livet i fattige lande", der henvender sig til 5.-7. klasse, kigger man

på store lande som Kina og Brasilien med de store udviklingspotentialer, men man kommer også til mindre lande som fx Uganda, Vietnam og Nicaragua. Fokus er på, hvordan man får skabt en god udvikling, og på mennesker og organisationer, der arbejder på at bekæmpe fattigdommen.

I "Global verden – fattige og rige lande", der er målrettet 8.-10. klasse, sætter fokus på fattigdomsbekæmpelse. Mange mennesker har fx ikke elektricitet, mobiltelefon eller adgang til internettet, og en milliard – 1.000.000.000 – mennesker må leve for mindre end 6 kroner om dagen.

"Udsigt til U-lande" er en glimrende serie med masser af power og godt arbejde i, især i arbejdsopgaverne på hjemmesiden vil give eleverne masser af muligheder for at forholde sig til de mange væsentlige problematikker.

Flotte og særdeles relevante udgivelser!

De tre bøger er udgivet med støtte fra Danidas Oplysningsbevilling, og hjemmesiden er produceret med støtte fra Ministeriet for Børn og Undervisnings Tips- og Lottomidler

*"SKOLEBIBLIOTEKET", Bent Rasmussen*

### **Anmeldelse i Folkeskolen, oktober 2011**

"Det er sjældent, man ser et komplet system udkomme på én gang. Ikke desto mindre har forlaget Meloni gjort det med systemet "Udsigt til U-lande". Systemet, der består af tre bøger til 3.-10. klassetrin, er oplagt til undervisning i geografi, samfundsfag og projektopgaven, men også i forbindelse med tværfaglige emner i dansk.

Teksten og illustrationerne i bøgerne er tilpasset de forskellige klassetrin. Man bør dog gøre sig nogle didaktiske overvejelser inden arbejdet med det indholdsmæssigt glimrende materiale – skal der planlægges med længerevarende forløb, eller skal man bruge systemet til "pluklæsning"? Gør man det sidste, vil der

helt sikkert være ældre elever, der her kan finde inspiration til projektopgaven.

Allerede i første bog omtales 2015-målene, der hvert år tages op til fornyet revision i FN. Kapitlet "Otte store skridt", der kort og koncist forklarer disse otte store skridt, vil være en selvfølge for de fleste elever – for sådan har vi det jo her i Danmark!

2015-målene er markeret med logoer, der går igen i alle tre bøger.

Kapitlet "Kina buldrer frem" må ligeledes afstedkomme spørgsmål og diskussion blandt de elever, der følger blot en lille smule med i aviser og tv-nyheder. Ét er, at Kina buldrer frem rent økonomisk, men hvordan er det nu lige med menneskerettighederne? Eleverne vil ud fra deres egen moralopfattelse her kunne lære at reflektere. Det kunne være spændende at se, hvad der står om Kina i eventuelt kommende oplag."

*Karsten Møller*

## **Artikel**

*Styrelsen for Universiteter og Internationalisering* bragte i slutningen af 2011 og 2012 en artikel om *Udsigt til U-land* på følgende sites: [www.skoleniverden.dk](http://www.skoleniverden.dk), [www.iu.dk/](http://www.iu.dk/) forside og [www.fivu.dk](http://www.fivu.dk). Artiklen gengives her i sin helhed:

### **Personlige historier gør globaliseringen nærværende**

"Forfatterne til tre nye lærebøger rejser verden rundt for at skrive om mennesker, der kan gøre det globale interessant for sms-generationen.

*Af Lars Kolind Jensen, Styrelsen for Universiteter og Internationalisering*

DU KAN MEGET MED DIN MOBILTELEFON, IK'? Ringe, sms'e, sende fotos, gå på internettet og downloade osv. Men i mange afrikanske lande – fx Kenya og Ghana – er en mobiltelefon også det samme som penge, et kreditkort eller en bankkonto. Og det kommer fattige mennesker til gode.

Sådan lyder indledningen til et kapitel i et nyt, Danida-støttet lærebogssystem om globalisering og U-lande. Teksten ledsages af et billede af Esther, en ung kenyansk kvinde, der står på et marked i Nairobi og kigger ned på sin mobiltelefon. Den bruger hun til at modtage betaling, når kunderne køber brugte strømper og halstørklæder i hendes stand.

- Man siger jo, at det er svært at få elever i 7. klasse til at interessere sig for andet end følelser, men de interesserer sig helt sikkert for deres mobiltelefon, og derfor kan de relatere til Esther og hendes hverdag, forklarer den ene af to forfattere, Peter Bejder.

Det er ham, der har været i Kenya og lavet interview til bogen.

## **Personlige historier fra den 3. verden**

Den anden forfatter, Kaare Øster, kan desværre ikke medvirke i dette interview. Han er i øjeblikket langt uden for enhver dansk mobiltelefons rækkevidde, nærmere bestemt på en mikronesisk ø-stat ved navn Kiribati, hvor han researcher til et website med opgaver til serien.

Jagten på personlige og nærværende historier til grundskolens undervisning bringer de to forfattere en god del af den tredje verden rundt med kamera, blok og blyant. Med hjælp fra forskellige NGO'er får de kontakt til børn og unge, hvis personlige historier illustrerer, hvordan dansk bistand bidrager til at opfylde FNs 2015-mål. Forhåbentlig.



Peter Bejder interviewer nicaraguanske Miguel til den anden bog i serien. 14 årige Miguel går i skole og er den "stjerne", som hele familien sætter sit lid til. Han håber at blive arkitekt, men det vil familien næppe få råd til.

## **Det første sammenhængende system**

Nærvær og personlige vinkler er med til at gøre bøgerne specielle, men dét, der gør systemet unikt, er nok noget mere lavpraktisk, forklarer Peter Bejder. De tre bøger adresserer nemlig næsten alle folkeskolens klassetrin, og det gør dem til det første, sammenhængende lærebogssystem om U-lande og globalisering til folkeskolen:

- Jeg har selv skrevet flere af den type undervisningsbøger, der handler om enkelte lande som Cuba, Peru eller Vietnam. Dem er der mange af. Men vi synes, der mangler noget, der kan bygge ovenpå U-landskalender-perspektivet og skabe sammenhæng mellem klassetrinene, forklarer han.

## **Fælles Mål er udgangspunkt**

Inden forfatterne gik i gang, nærstuede de derfor de Fælles Mål for den internationale dimension i hele skoleforløbet. Det er meningen at eleverne skal sættes i stand til at diskutere de udfordringer, der er forbundet med globaliseringen, siger Peter Bejder.

Bøgerne er både fyldt med optimistiske historier om, hvordan flere børn i den tredje verden går i skole og har adgang til rent drikkevand, men også mere nedslående, der handler om, hvordan et par milliarder mennesker på kloden må leve for mindre end det koster en dansk skoleelev at købe en Magnum-is.

- Vores formål er at oplyse om U-landene. Vi vil ikke påvirke eleverne i en bestemt retning, og det kan jo være, at diskussionen i klassen ender med, at det er vigtigere at hjælpe de fattige her i landet end at bruge flere penge på U-landshjælp, siger Peter Bejder.

- Det vigtige er, at eleverne får viden nok til at tage stilling.

## **Positiv modtagelse**

Og det er der chance for at de får. Modtagelsen af det nye lærebogssystem er god, og flere anmeldere roser den sammenhæng, forfatterne skaber mellem de danske bistandsprojekter og de "rigtige mennesker", der har glæde af dem.

En af de positive modtagere af bøgerne er Krista Jacobsen, som er viceskoleleder på Brøndby Strand Skole og en af arkitekterne bag Brøndby Kommunes internationale læseplan. Hun øjner en klar progression i bøgerne, der kan bruges gennem hele skoleforløbet.



- Jeg kan godt lide, at de globale forhold er set i et dansk perspektiv. Det inddrager flot Danmarks rolle i forhold til den tredje verden og forklarer, hvad vi gør med vores U-landsbistand og hvad det er, der virker.

- Det hører til i enhver læseplan for internationalisering, mener hun.

De to forfattere kan tage opmuntringerne med på rejsen for de er for længst i gang med deres næste projekt; et website, der skal handle om den U-landshjælp, som ydes af EU, FN og Verdensbanken.

Så mens Kaare Øster lige nu researcher på en lille, oversvømmelsestruet koral-ø i Stillehavet, går Peter Bejders aftener med at skype med UNDP-folk i Rwanda. Så er der rigtige mennesker at interviewe, når han lander dér i januar.”

## **Fakta**

- Peter Bejder har været med til at skrive over 200 bøger, herunder rejseguides og læse-letbøger
- Kaare Øster er konsulent for blandt andet internationalisering på VIA University College, Center for Undervisningsmidler
- Der er tale om tre bøger beregnet på folkeskolens undervisning fra 3.-10. klasse. Der findes elevopgaver, lærervejledning og supplerende materialer på EMU
- Undervisningssystemet er udviklet med støtte fra Danidas Oplysningsbevilling og Ministeriet for Børn og Undervisnings Tips- og Lottomidler.

## Tilkendegivelser

I forbindelse med artiklen bragt af *Styrelsen for Universiteter og Internationalisering* indhentede artiklens forfatter tilkendegivelser om materialet fra folk i skolemiljøet. De bringes her:

### 1)

“Vi synes, det er et meget, meget smukt materiale. Der er utroligt flotte og relevante fotografier, der dels understøtter teksten, dels selv fortæller historier. Der er en spændende og samtidig overskuelig lay out afpasset de forskellige aldersgrupper. Sproget er også afpasset de valgte aldersgrupper både med hensyn til typografi og ordvalg. Det er et lækkert materiale, som man straks får lyst til at arbejde med.

Bøgerne bør stå på biblioteket til hjemlån til børn, der vil falde for de indbydende bøger for at lære noget og for andre børn, som skal finde noget til projekt- eller emnearbejder. De er lige til at gå til. Vi har eksempelvis mange læsere på 3.-4. klassestrin, som er vilde med at låne faglitteratur, hvorfor der altid er brug for rimeligt lette og spændende fagbøger, hvor billedmaterialet understøtter læsningen.

Men primært vil bøgerne kunne bruges direkte i undervisningen. Fint med linket til emu med lærervejledning og elevopgaver. Det er et materiale, der er lige til at gå til. Der er basis for tværfaglighed i emnearbejde og klasseundervisning i et emne, som hører til i enhver læseplan for internationalisering og eksempelvis geografi, historie og samfundsfag. Også dansk er oplagt især for yngre klasser. Der er en klar progression i bøgerne, som gør dem velegnet til brug gennem hele skoleforløbet..

Materialet kommer ind på mange forskellige lande og mange forskellige problemstillinger og løsninger. Der er behov for at gå videre i undervisningen og formidlingen af emnerne, men det synes jeg er en styrke ved materialet. Man får lyst

til at undersøge mere om de enkelte emner for at få mere viden. Der er gode muligheder for, at klassen eller de enkelte elever eller grupper undersøger forskellige områder.

Jeg kan godt lide, at materialet er dansk, ofte set i et dansk perspektiv og skrevet af danske forfattere, som har arbejdet med den internationale dimension i årevis. Det inddrager flot Danmarks rolle i forhold til U-lande. Hvad er det, vi gør med vores Ulandsbistand? Hvad er det, der virker?

Min konklusion er, at materialet bestemt kan bruges ude på skolerne.”

*Krista Jacobsen, viceskoleleder, Brøndby Strand Skole*

## 2)

”Materialet lægger en meget tydelig linje til folkeskolens formål og de forskellige fagformål. Hvilket gør, at den er alsidig og kan bruges i flere fag samt klassetrin.

Konkluderende vil jeg betegne bogen som et imponerende og værdifuldt værk som et væsentligt led i undervisningens internationale dimension. Den bør læses og diskuteres af alle, der arbejder med internationalisering, og alle, der har almen interesse. Den kommer godt og simpelt rundt, via faktabokse og spændende historier, uden at være frelst. Derudover tegner den en linje til fremtiden, i form af FN’s 2015 mål, der understøtter hvert kapitel. Bogen ligger op til refleksion og gode diskussioner hos eleverne på alle klassetrin.

Der er god hjælp at hente til undervisningen på hjemmesiden, hvor en dybere lærervejledning, elevopgaver og fremragende film ligger. Sidstnævnte er særligt med til at virkeliggøre bogens historier og sætte nye perspektiver på problemstillinger.

Opbygningen har et tydeligt teoretisk almenpædagogisk og fagdidaktisk udgangspunkt – i form af mål, indhold, aktiviteter samt evaluering.”

*Løkke Engraf, lærer og studerende i Pædagogisk Innovation, Aalborg Universitet*

**Omtale af multilateralt site ([www.globalhverdag.dk](http://www.globalhverdag.dk)) på [www.skoleniverden.dk](http://www.skoleniverden.dk) (Styrelsen for Universiteter og Internationalisering)**

## Nye materialer til din globale undervisning

Hjemmesiden *Global Hverdag* er netop lanceret med gratis undervisningsmaterialer om Danmarks hjælp til fattige lande.

Over en milliard mennesker lever for under seks kr. om dagen. Det samarbejder Danmark med mange andre lande om at gøre noget ved, og med et nyt undervisningsmateriale kan danske skoleelever lære, hvad der kommer ud af hjælpen:

- Vi følger pengene fra Danmark via FN, EU og Verdensbankgruppen og helt ud til de forskellige konkrete projekter, siger Peter Bejder, som er en af ophavsmændene til [den nye hjemmeside Global Hverdag](#). Den er netop lagt online med elevopgaver og lærervejledninger om U-landsbistand.

Det er især landene Kiribati og Rwanda, som eleverne vil lære at kende, og undervejs opfordres de til at bruge Google Maps og Google Earth til at komme endnu tættere på de steder, de møder.

Ifølge Peter Bejder kan undervisningsmaterialet både lægges ind i årsplanen som et samlet forløb eller bruges hen over skoleåret. Og det er helt gratis at anvende, fordi det er udgivet med økonomisk støtte fra Danidas Oplysningsbevilling.

### Fakta

- [Se hjemmesiden Global Hverdag](#)
- Materialet er udviklet af Peter Bejder og Kaare Øster. Læs mere om deres arbejde: [Personlige historier gør globaliseringen nærværende](#)

